

ABONAMENTUL
 Pe un an . 24 Cor.
 Pe un sem. . 12 "
 Pe o luna . 2 "
 Num. de Duminecă
 pe un an . 4 Cor.
 Pentru România și
 America . . 10 Cor.
 Num. de zi pentru Ro-
 mania și străinătate pe
 un 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
 Deal Ferenț, nr. 20.
INSERTIUNILE
 se primesc la adminis-
 trație.
 Mulțumite publice și Loc de-
 schis costă fiecare ziar 20 fl.
 Manuscrisurile nu se în-
 polază.
 Telefon pentru oraș și
 comitat 502.

Regatul Bosniei.

Impresia că împăratul Francisc Iosif a rămas cuprins, în tot decursul călătoriei sale prin Bosnia și Herțegovina, de o vie mulțumire și satisfacție, s'a întâmpănit tuturor. Inimă sa era plină de iubire și voie bună pentru țara și popoarele, cari pentru prima dată au avut ocazia a prezenta noului suveran omagiile lor. De două sute de ani dinastia habsburgică urmărește planul a-și întinde stăpânirea în aceste provincii, cari prin pozițiunea lor geografică aparțin imperiului ei străvechi. Cu cumpăneală, fără sfârșit, cu îndelungă răbdare și cu grele eforturi în muncă, bani și sânge acest plan, venit a da imperiului o nouă întărire, a fost în sfârșit realizat. Tocmai în momentul când el avea să treacă prin ultima sa etapă, când s'a proclamat suveranitatea împăratului pentru aceste provincii, ca o consecvență firească și inevitabilă a unui lung șir de evenimente, atmosfera politică s'a încălzit cu nori grei și Europa înarmată se pregătise pentru unul din cele mai crâncene războaie.

Hotărât a aduce și această ultimă și înfrântă jertfă de sânge și de avere ce se cere, împăratul condus totdeauna de gânduri pașnice, a pus toate silințele a risipi norii furtunoși și a avut mulțumirea sufletească ca silințele sale să fie încoronate cu un plin succes. Intrarea sa triumfală în Sarajevo, noua capitală a provinciilor dobândite, a fost acoperită de o boltă senină politică.

Dar și popoarele, cari au alergat cu această ocaziune spre noul lor suveran, venit în mijlocul lor, au fost pătrunse de o adâncă mulțumire. Multe veacuri au trecut fără ca aceste popoare să vadă fața Padișahului, care trona departe de ei. Pe umeri lor apăsa povara unui regiment sălbatic, destrăbălat, hrăpăreț, corupt și nedrept. Deodată cu împăratul păcei străbat razele calde ale libertății și ale dreptății prin văle frumoase locuite de popoarele apăsată și exploatate. Inimile înălțate ale lor se întâlnesc cu iubirea plină de daruri a fericitului monarh.

Nimic n'a turburat acest fenomen, rar în istoria culturai omenești, și este peste puțini ca efectele sale să nu fie din cele mai binefăcătoare. Nu este regulată încă una din cele mai arzătoare chestiuni: raportul noilor provincii cu țara mamă. Aceasta țară mamă are nenorocirea a fi divizată în două. Pieptul ei, despăcat și el în două, nu poate strânge lângă sine pe fida adoptivă; fiecare parte reclamă pentru sine dreptul de mamă. În călătoria sa împăratul s'a înconjurat de toți dignitarii potestății sale, trei guverne au fost față la solemnitățile din Bosnia. Inșă nici unul din ele n'a avut de îndeplinit altă misiune decât a asista mut și inactiv la actul de recunoaștere între po-

poare și suveran. Cele trei guverne erau figuri decorative în scenăria fermecătoare, care s'a desfășurat în zilele aceste înaintea ochilor lumii.

Pe frontispiciul palatului arhiepiscopal din Sarajevo se puteau ceti dorințele noilor supuși, resumate în cuvintele mult cuprinzătoare: »Trăiască Craiul Bosniei!« Impăratul a trecut voios pe lângă ele și scăpa în dreapta și în stânga sfaturi părintești către reprezentanții fiilor săi, cari se închinau lui. »Fiți cuminte, nu cereți prea mult, și toate vor ieși în bine« a povățuit pe sârbi. Cu o vădită venerațiune s'a oprit împăratul înaintea Reis-ului Ulema, capul religios al musulmanilor, și i-a adresat cuvinte de dragoste pentru coreligionarii săi. »Cea ce am făcut astăzi este numai începutul« au fost cuvintele prin care suveranul a încurajat pe toți, câți așteaptă fericirea țării lor. Prin nici un act și prin nici un cuvânt nu s'a preocupat viitoarea pozițiune a noilor provincii în monarhie. Ele rămân deocamdată a le împăratului și acesta le va stăpâni în virtutea sancțiunei pragmatice.

Glasul poporului bosniac va răsună în dieta creată pe sama lui și va mijloci cunoașterea păsurilor sale. Cearta între Viena și Budapesta pentru preponderență se va termina, precum de regulă se termină asemenea certuri, că nici una din părți nu va birui. Ele se paralizează una pe alta. Înainte de plecarea împăratului în Bosnia, consiliul comunal din Mostar a hotărât ca la pavoasarea stradelor să fie excluse atât steagurile austriace, cât și cele ungurești. Prin aceasta măsură și prin inscripțiunea aplicată de arhiepiscopul catolic Stadler pe palatul său, se arată în mod plastic direcțiunea, în care populațiunea Bosniei vroește ca chestiunea să fie rezolvită.

Politica dinastiei n'are motive a se opune acestui curent, manifestat în populațiunea Bosniei. Din contră o grupare a provinciilor dela sud într'un corp administrativ nou și independent de celelalte două jumătăți ale monarhiei, va putea contribui la echilibrul politic din interiorul monarhiei. Când una sau alta din cele trei grupuri de state ar apuca într'o direcțiune primejdioasă pentru totalitatea și interesele generale ale monarhiei, celelalte două vor pune greutatea lor în cumpănă și vor împedea o eventuală deraiare. Istoria dualismului este o dovadă, că acest principiu al echilibrării n'are numai o valoare teoretică. Aceasta este și cauza că presa ungurească grandomană, privește cu multă îngrijorare la cele ce se petrec pe pământul provinciilor nouă ale monarhiei.

Saborul Bosniei. Monarhul a convocat cea dintâi ședință a saborului Bosniei pe mănec, Miercuri. Autograful de convocare s'a publicat în monitorul oficial de Duminecă și el a stârnit multă însuflețire la Sarajevo. Președinte al sabo-

rului a fost numit belul Fridus Ali, deputat mohametan, iar vice-președinți: deputatul sârb Vojislav Soja și deputatul croat Dr. Nicolae Mandić. Activitatea celui mai nou parlament al Europei se așteaptă cu mult interes în cercurile politice.

— **Glasul inimii.** Răspunzând telegrammei, ce i s'a adresat dela congresul Ligei culturale, prin care i se aduc omagii și i se notifică proclamarea sa de membru onorar al Ligei, dl Vasile Stroiescu a adresat președintelui Ligei următoarea telegramă:

»O faptă, odată simplă, firească, azi produce mirare și atâta sgomot. Ce au devenit urmașii oamenilor cari și au jertfit averiile pentru binele moșiei? Țăranul de o parte, Parisul și Monte-Carlo de alta, ar putea numai spune. Mulțumesc pentru onoare«.

Jeszenszky — Tisza — Mangra.

Supt acest titlu »Patria« din Cernăuț scrie următorul articol:

Nici-odată nu s'a urmărit aici în Bucovina cu atât interes, cu atât dragoste și cu atât însuflețire lupta românilor din Ardeal și Țara-ungurească. După o campanie electorală atât de grea, dar frumoasă, nutrim alte speranțe. Lovitura a fost prea crudă și prea pe neașteptate ne a izbîi vestea înfrângerii.

Din 34 candidați, câți au avut românii în cercuri cu majoritate românească, 5 au fost aleși: Dr. T. Mihail, Dr. Șt. C. Pop, Dr. Alex. Valda (la Arpaș), Dr. N. Șerban și protopopul Vasile Dămian. Trel milioane de români trimt, mulțumită libertății din Ungaria, cincii deputați în parlament! Nime nu se aștepta la astfel de pierderi. Însuflețirea cu care au fost primiți pretutindenea candidații noștri, ne-a făcut să uităm că ne sapă groapa trinitatea Jeszensky — Tisza — Mangra.

Conducător al alegerilor a fost cel mai încântat maghiar, secretarul de stat Jeszenszky; și dacă s'ar fi pornit ungrul, ca hunii pe vremuri, să-și »frigă« carnea supț șeaua calului, nu ne-ar fi putut aduce mai bine aminte de originea lor asiatică. Nici o respectare a celor mai elementare drepturi cetățenești, nici o cruțare a vieții, pe de altă parte brutalitățile nemaipomenite într'un stat al Europei ale jandarmilor — acești păzitori ai ideli de stat maghiar — bătăi cumplite, corupția cea mai nerușinată, chiar și Jeszenszky care a pus în picloare armata întregii monarhii pentru »menținerea ordinii!« Vine apoi bărbatul de stat bicefal, care a dat încuviințarea la toate acestea: Héderváry — Tisza. Héderváry cu numele și decretul, Tisza cu puterea, luptându-se cu desperarea magnatului care cerează să scape ce mai e de scăpat din privilegiile feudale. Pe urma acestor doi factori au avut să sufere și partidele ungurești din opoziție, cari au eșit și ele destul de decimate din luptă.

Dar noi am avut parte — spre creșterea durerii și a rușinei — de tradarea vicarului Orăziț-Mari, Vasile Mangra. Această odioasă trinitate ne-a înfrînt pe noi. Nu lipsa de organizație, nici dezertarea alegătorilor, cel puțin nu în primul rînd. Vom fi pățimit în parte și de lipsă de organizație și vom fi fost și indolenți pe alocuri. Ba în Bănat am pierdut cercurile în multe privinți prin vina fruntașilor noștri, dintre cari unul a aflat de bine a publica peste manifestul partidului național un manifest deosebit.

Dar în cercurile din comitatul Aradului, unde avem cea mai bună organizație, deasemenea am pierdut, cu excepția Șiriel (Dr. St. C. Pop) și a Chișinăului, unde Goga e în balotaj cu candidatul guvernului.

La Caransebeș — unde au fost și vor fi cât timp e Burdea puternic, foarte mulți preoți căloși, — au votat burdișii, și de 2—3 ori; chiar și unii morți — au votat cu Burdea! Sărmanii morți! O foaie de dincolo, al cărui nume îl reținem spre cinstea presei de peste munți, lasă să se întrezărească printre șire, că programul partidului național ar fi cauza căderii noastre. Te pomenești, că de aceea nu vor fi avut liniște morții dela Mărgineni.

Față cu ilegalitățile și brutalitățile comise, vina noastră e mult mai mică. La Iosășel au stat bieții alegători până Joi dimineața; au votat și noaptea. Cu preotul în frunte, cu luminile aprinse, ținându-se de mâni și îmbărbătându-se unii pe alții plecau românașii noștri spre urnă.

Și venea un jandarm, le stingea lumina și nu mai auziau în întunerecul nopții decât bătăie surde cu patul puștel. E aceasta lipsă de organizație? Nu, e »libertatea» în Ungaria? Sau la Beiuș, Boroșineu, sau la Radna, Vințul de Jos, Orăștie? Ar fi lăsat românii pe Lucaciu, pe Goldiș, pe Maniu, pe Vlad să cază cu una cu două? Pe Lucaciu, căruia bărbaii și femeile îi sărutau mâna, iar copil se atingeau de poalele reverenți? Pe Goldiș, pe care l numiau »spaima ungarilor». Pe Maniu cel mai vrednic între ei! Pe Vlad, care s'a luptat mai mult dintre toți.

Nu l-ar fi jertfit poporul așa de ușor. Ar fi căzut Valda în două cercuri? N'ar fi căzut atunci la Ighiu numai cu 2 voturi, oprindu-l se 6 comune dela votare, și nu s'ar fi vărsat sânge la Șomcuta tot pentru Valda. Dacă am fi fost noi și numai noi de vină, nu era de lipsă să se oprească comune întregi dela votare. Dintre deputații noștri cu contracandidați, numai Vaida și Șerban au ieșit biruitori. Șerban ne-a câștigat un cerc nou: Făgărașul. Vaida, contra cărui se pornise din partea Ungurilor o luptă de exterminare, a fost ales cu cea mai mare însuflețire la Arpașul de Jos. Bravii Olleni ne-au salvat cinstea steagului în ambele circumscripții electorale.

Și au jertfit sănătate și avere candidații noștri, au suferit bătăi și încălcări de drepturi alegătorii noștri, dar toate jertfele au fost înzădar. Guvernul are în partidul său chiar 7 români căloși și vânduți, obscurități mai mult sau mai puțin necunoscute. Dintre acești renegați mai ales Mangra a produs descurajare în preoțimea supusă lui și-a demoralizat poporul nostru, cum nu l-au demoralizat toate guvernele ungurești, începând cu Bánffy. Candidatul naționalist, fostul deputat Dr. I. Suciu, văzând că are de a lupta cu un om »uitat de sine, care lucrează cu mituire, demoralizează poporul cu bani și cu alcoolul care degradează la animale pe neștiutorii alegători» — cum spunea în scrisoarea adresată președintelui alegerii — s'a retras în fața corupției și alți candidați români, și chiar unguri (justișiți). Corupție și jandarmi, calomniile și insulte, aduse deputaților noștri, așa a lucrat Mangra.

După ce a fost un sgomotos naționalist, în anul acesta, ocolind conferința națională dela Sibiu, s'a lepădat de neamul său, declarându-se »fiu al națiunii maghiare una și nedespărțită». S'a lepădat de neamul său care l-a încălzit și ocrotit vreme de 30 ani și l-a făcut părtaș de onoruri pe cari nu le a meritat. Mangra împreună cu întreg generalștabul său, mărturisit și nemărturisit, ne-a tăiat rănilile cele mai adânci.

Cum l-a putut răbda inima să treacă în tabăra lui Tisza, când 5 Mărgieni își vărsau sângele nevinovat, cum l'a putut răbda inima să și tradeze neamul, când la Șomcuta plăteau 2 români cu viața dreptul de alegător și când comune întregi au fost oprite dela vot și sute de alegători au fost bătuți în cel mai revoltător mod? E ceva criminal și patologic în omul acesta. Legăturile cu

românii cinstiți le a rupt. Ungurii îl vor întrebuința, câtă vreme le va putea face servicii de Ephialtes. Prigonit și blăstămat de ai săi, se va gudura ca un câne-bătut pe la picioarele miniștrilor unguri.

Dar sângele românilor măcelăriți mișelește va striga și contra lui Mangra. Blăstămul femeilor cari își jălesc bărbaii, blăstămul copiilor cari își plâng părinții se va restringe și asupra lui Mangra. Blăstămurile moșilor, cari treceau gemându-și și urlând de durere podul Crișului, blăstămurile acelea cari se înfrățeau cu spuma valurilor și creșteau cu mu-murul apelor, îl vor ajunge și pe Mangra.

Se vor ridica iarăși Românii, se vor reculege în scurt timp Un popor, care a dat dovezi de atâta putere de jertfă, nu pierde, în ciuda tuturor trădătorilor. Ni se strânge inima de durere, când fii ai neamului dau sucurs dușmanilor noștri. Dar avem nădejdea, că deputații noștri — și cei biruiți ca martiri — vor lupta și pe viitor cu aceeași râvnă, cinste și abnegațiune pentru desrobirea neamului care-i numără cu mândrie printre cei mai buni fii ai săi.

Situația politică.

Cu gestul omului sigur de stabilitatea situației sale, contele Khuen a părăsit Duminică arena politicii militante și a plecat pentru câteva zile să viziteze pe fratele său Henrich în Slavonia. În preajma plecării sale el a ținut să sfideze, cu câteva declarații pline de orgoliu, sgomotul războiului cei pregătește opoziția. Întrebat adică de corespondentul ziarului »N. Wiener Tagblatt» asupra mijloacelor cu cari voiește să țină în frâu obstrucția, contele Khuen a declarat, că guvernul va intra în parlament cu »ramul de olive» și că »au trecut azi vremile când guvernul își tânjea viața din mila opoziției».

»Națiunea» — a spus primul-ministru — și a spus cuvântul în chip deplin lămurit, ea a osândit coaliția.

Se pare însă că primul-ministru nu e tocmai sigur de viitor, căci astăseară s'a înapoiat la Budapesta.

Ziarele ungurești opoziționiste afirmă că în sinul guvernului s'ar fi declarat deja conflictul de mult anunțat. Divergențele între contele Tisza și ministrul Lukács s'ar fi dat deja pe față în mod neîndoios cu prilejul consiliului de miniștri din urmă. Se mai afirmă apoi că monarhul, alarmat de acest conflict, ar fi chemat pe contele Khuen în audiență încă în cursul săptămânei acesteia.

Evenimentele vor avea să arate dacă așteptările țării sânt întemeiate.

Audiența lui Khuen.

Din Viena se anunță că Joi ministrul-președinte Khuen-Héderváry va fi primit în audiență de către Majestatea Sa. În această audiență contele Khuen va prezenta Maj. Sale textul mesajului de tron și va raporta despre mai multe chestii politice curente.

Președintele Camerei.

Din Budapesta se anunță că guvernul, după frământări îndelungate, a hotărât să propună camerei deputaților să aleagă președinte pe fostul ministru Tallán Béla.

Vice-președinți vor fi Náray Lajos și János, cumnatul contelei Tisza.

Banca

În cel mai apropiat viitor se vor negocia tratativele relativ la încheierea băncii comune.

Infringerea dela Șomcuta

Vă comunic raportul acesta ceva timp fiindcă sufletul mi a fost cuprins de-o luptă sufletească prea mare și nu pot pune pe hârtie nici două rânduri. Chiar și înui dau osteneala să scriu, deși știu că raportul nu are să fie complet și nici mi-l închipuesc eu mai bine.

Cum s'a întâmplat în aproape toate electorale așa a fost și în cercul Șomcuta — o libertate relativ destul de mare în agitației electorale până în preajma alegătorii tactică de război perfidă, machiavelică.

Primirea candidatului nostru de deputat s'a făcut în 19 Mai la Valea morii în comitatului și a cercului.

Ca un presemn s'a întâmplat, ca atunci care aducea pe d. Dr. Alexandru Văsbuit să fie reparat pe drum de câteva ore sosirea s'a amânat cu câteva ceasuri și de popor, adunată de prin satele românești preoții în frunte, cu muzici și arcuri de a fost silită să se împrăștie după o așteptare delungată.

În 20 Mai n. a sosit d. Dr. Alexandru în cerc, venind cu automobilul din Cluj. Isprăvise turneul în cercul Ighiuului. Oficială nu s'a putut face, deoarece nu era sosirii. Cu toate acestea vestea s'a răspândit ca fulgerul. Pe întreg drumul ovațiile nu cetau. Ajuns d. Vaida în casa dlui avocat colae Nyilvan, unde a fost găzduit, mulțimea poporului adunată l-a făcut ovații zgomolose.

Începând cu ziua de 21 Mai n. a început prin cerc până în 29 Mai, fără de întrerupere. Cele 54 de comune l-au primit nu se pot bine. Am mers din triumf în triumf. Fiecare fost sate în care aveam să ne lovim de ostilitătoasă a baronului, căci contracandidatul puse să »prelucre» cercul, promițând cerșimântul sătenilor, dar aproape pretutind dat de inimii calde românești și de un de entuziasm, chiar numai când se rostia numele lui Valda. Copii mici, femeile, bărbaii, le vedeau alt strigăt pe buze, decât: »Trăiască Alexandru!»

Primiri minunate ni-s'au făcut în Tușău, Vălenii Șomcutii, în Bucium, Tinteiușul mare, sufalău și Lăpușel. Și celelalte comune purtat bine, dar cele amintite mai sus au fost în frunte.

Până când contracandidatul Mán Lajos macist și director la o bancă ungurească Șomcuta mare, cutriera (ținuturile cu zădări și căruțe și cu o mulțime de steaguri rești ca pompa să fie cu atât mai mare, a fost primit din partea jandarmilor noștri cu ceață umilitoare, până atunci noi am mers sate, afară de 2 zile numai vreme câțiva trăsuri. Primiriile noastre au fost cu adevărat grandioase.

În decursul turneului ne-au întâlnit și persoane oficioase, ca reprezentante ale statului: un jidănaș, ajutor de notar și un maghiarizat, care acum își începe camera de gâbirău. Cel patru jandarmi pedesuri și jandarmi călări complectau escorta noastră gând groază în oameni, pe unde apăreau câteva explicații ne reușia să împăcăm și să liniștim teama țaranilor. O singură dată nu ni-s'a făcut în decursul întregii tactică.

Pentru cumpărare
pălării pentru copii și domni

cel mai bun magazin e a lui

SUC. EMMER FERENC
Weismayr Ferenc
Timișoara, centru, strada Hapo

Cu trei zile înainte de alegeri însă s'a întors morii. Mieli blanzi s'au prefăcut în anii să batice. Au început să lucreze jandarmii puștii, notarii și birăii sat-lor cu amenințări de pedepse pentru guraoale, pentru pale, pentru absențele copiilor dela școală, cu amenințări de delageri de licență etc.

Cercul electoral al Șomcutii-mare, care are 3500 voturi românești și abea 600 străine, a fost condus de agentul cel mai devotați al ori cărui nume de cotreșii jidovi și de solgăbirăii In-

clumele erau ziua și noaptea deschise, iar curgea gâră. Și bea valahul până ce i se ieșeau ochii și primea banii lui Juda, înghitându-l pe nevestea lui, iar pe deasupra unora cuprinsese de beție fiutura steagul unora cu inscripția românească: »Să trăiască țara noastră Ludovic Mán, deputatul nostru

pe o câteva exemple din zecile, din sutele și din mii să le amintesc, vor lămurii și mai bine în campanie furioasă; dusă în nume e liberă și egalității și egalității cetățenești.

Și toate faptele de acestea și crezi de multe ori că h'perbolele unui cap bolnav, dacă n'ai ocazie vreodată să vezi cu ochii tăi proprii campanie electorală. Cu atât mai mare ție când constăți, că rapoartele au spus adecurul, teră de nici o înfrumusețare poetică.

»Să se înspăimânte populația românească înaintea venii miliției cu o săptămână înainte. Bieții oameni au fost siliți să găzduiască companie din regimentul 58 din Stanislau (Nr. 14) și apoi o companie de dragoni (Nr. 14) și 100 oameni cu 106 cai, 2 companii de dragoni (Nr. 8) cu 214 oameni și 211 cai — toți înarmati (Galizia). Pe lângă acestea a fost înaintea o parte a regimentului 64 de pedestrii în Timișoara, 6 jandarmi călări și 63 jandarmi pedestri. În ziua alegerii au fost de față, mai mult, nici mai puțin, decât 650 de milițieni și jandarmi.

Contrarii noștri s'au folosit de toate mijloacele permise și nepermise — ca să intimideze pe alegătorii noștri.

Pe spre pildă în comuna Bozinta-mare li-s'a dat oamenilor, prin scriitorul solgăbirăului, înțele de stat cumpărate mai înainte cu sula (szekerölcsön) și destinate de comună pentru înălțarea unei biserici gr-cat, pot fi răscumpărate și date în mâinile comitetului comunei numai dacă solgăbirăul va vedea că oamenii țin cu deputatul guvernamental. Preotul local, Aurel Petrișor, a dus o luptă z darnică cu poporul său, orbiți de puterea banului și a băuturii. Mai 5 înși au votat pentru Vaida din comuna

în caz tot atât de rușinos este cel din Remeteș. Petrișor, un preot, care nu este vrednic de înțele unui părinte sufletesc al poporului său, a să se încheie în casa sa protocol formal jandarmii, în care se leagă aceste oi pierdute, să se plătească cu Mán Lajos pentru suma de 400 cor. înțele bisericii locale. Ca și când satul acesta avea noroc cu suma aceasta de bani, câștigată prin vinderea nerușinată de suflete!

În caz: în Lucăcești au scos jandarmii și arătat toate vitele țărănilor dela pășune. Pământul și contul Teleki László. Contractul între contele și țărani e legat pe 6 ani de zile. Numai atunci vor veni ce să mănânce vitele, li s'a spus țărănilor, dacă vor vota bieții români cu Mán Lajos. Abia lăziru după nenumărate intervenții din partea advocaților noștri, s'a ajuns atâta, ca vitele să se plătească de foame, deși amenințarea cambalică a fost spusă din nou și pusă în perspectivă pe

în comuna Bucium vice-solgăbirăul și notarul Erdős Aurel au mers din casă în casă și au amenințat, pe rând cu pedepse până la 200 cor., că vor găsi gospodăriile oamenilor, cu pae și multe sau cu pae prea puțin. »Dacă vă

place să mergeți cu Vaida vă va plăti el cele 200 cor.» era amenințarea lor cinică.

În Varau au dat foc unei case, ca să se lățească spaima între alegători și să nu poată fi de față la vorbirea lui Vaida.

Pe conducătorul banderului de călăreți din Tulgheș, Leș Vasiliță al lui Ion l'au prins dela munca câmpului și l'au dus desculț așa cum era la Șomcuta, ținându-l în temniță o noapte întreagă, fiindcă a scris niște versuri ocazionale, în cari pr'amăria pe Vaida. Tânărul de 18—19 ani a fost silit să cunoască temnițele ungurești, pentru-că e român adevărat și pentru-că e sufletul satului, care-l ascultă bucuros în cele naționale.

Două zile înainte de alegere au primit țărani sute de cității, »soroace pentru gunoi«, subscrise de contele Teleki.

Veneau bieții oameni speriați la d. Nyilván și să tânguiau. căci li-se punea în vedere o pedeapsă până la 200 cor., fiindcă au ținut o cantitate prea mare de gunoi acasă!

În Văleni, o comună fruntașă, li s'a dat pedepse oamenilor pentru absențele dela școala de repetiție. Astfel au fost pedepsiți: Hăgan Vasiliță cu 39 cor., Budă Petre cu 31 cor., Bohan Vasiliță cu 31 cor. etc.

Părintelul Ioan Coza din Pribilești i s'au dat vitele afară dela pășune, de pe moșia contelui Teleki Géza, morarul și ferarul din slujba contelui s'au codit să-l macine și să-l potcovească calul.

Din Cornia au luat jandarmii cu puterea pe Pop Ion al lui Lupuș, pe Horje Ștefan, și pe Avram al lui Todor. De frica jandarmilor au fugit mulți peste câmpii, ca să nu fie bătuți și schilodiți.

Cea mai mare barbarie a fost însă cea dela Tulgheș, unde doi jandarmi înarmați până în dinți au cercat să convingă cu patul puștii pe doi țărani români, pe Băre Ion a lui Iános și pe diacul Tordai, despre marea bunătate a candidatului guvernamental. Când era să străpungă un jandarm pe Băre Ion al lui Iános, a sărit să-l apere fiul acestuia, Băre Iános a lui Ion în primărie și a fost el străpuns în locul tatălui său, încât a murit pe loc. Om de 25 ani, cu femele, cu un copilăș de 3 luni, om cinstit, român adevărat. Despre omorul acesta va mai fi vorba în gazetele noastre, fiindcă barbaria aceasta cere pedeapsă exemplară.

Din cele înșirate până acum o să și facă cetitorul o idee, fie cât de palidă, despre anarhia constituțională în cercul Șomcuta mare.

În urma celor spuse nu o să se mire nici de arestarea »cotreșilor« noștri, nici de transportarea lor din partea jandarmeriei. Fiecare jidănaș cu pana de cocoș a lui Mán în pălărie avea liberă trecere, pe unde voia, numai noi, bieții de noi, cari n'aveam acest semn distinctiv, nu ne puteam folosi de aceste privilegii electorale.

Ce e mai mult: Fără nici un motiv au fost escortați din sate oameni cu legitimație în toată privința (spre pildă: Butean Vasiliță a Petrușului, pe lângă tot »igazo'ásj jegye-ul, care-l avea subscris de președintele alegerilor!) Oamenii bătrâni au fost duși de jandarmi în căruțe proaste, cu toate că aveau trăsuri (adv. Gh. Gradovici din Dej de 64 ani). În Culcea li-s'a interzis cotreșilor noștri cu legitimație să intre în casele oamenilor, în schimb însă cotreșii contrarului cu treierau satul toată noaptea, cu banii în-mână și cu jandarmii la dispoziție.

Cotreșii noștri au fost arestați fără de nici o cruțare și escortați din satele lor. Am ajuns într'un haz nespus, să ne povestim reciproc pățaniile cu jandarmii. Ce era să faci? Din fiecare sat ne veneau vești despre arestări. Așa am pățit-o toți și mai ales cei mai devotați cotreși ai lui Vaida: Dr. Aurel Nyilván, Gheorgha Radocea, Alexandru Pop, Vasile Sabo, adv. Gradovici, Mic Todor, Dragoș Ion, A. Ion, Pop Vasiliță, Butean Vasiliță a Mișchil.

Crășmele au fost p'ine; banul s'a rostogolit din belșug, jandarmii și-au îndeplinit misiunea sfântă pentru salvarea scumpei noastre patrii, ajunsă în primejdie.

Aș putea să înșir încă o mulțime de cazuri speciale despre idealismul jandarmeriei și notariilor noștri, dar o să le înșir cu altă ocazie, mai pe larg, ca să știe lumea, cum se fac alegerile în mult lăudata noastră Ungarie, pe care o ridică Roosevelt în slava cerului, văzând ceaprazurile și mustățile ungurești. Ca să se știe câtă minclună nerușinată și ticăloșie domnește la alegerile noastre.

Sfârșitul unei astfel de lupte, oare putea să fie altfel de cum a fost?

Ziua alegerii 2 Iunie n. s'a dat lupta decisivă. Te dorea inima să vezi șirurile de căruțe, cari aduceau țărani români cumpărați cu 10, 20 coroane, și și se sula sângele în cap, auzind cum se profanează imnul nostru național: »D.șteap-tă-te române!« de muzica lucrătorilor dela Capnicbania, supt flamura ungurească.

Ai noștri în rânduri compacte, trezi la minte, cu ramuri verzi în mână, îmbrăcați ca de sărbătoare, — al lor cu privirea tulbură și cu conștiința împovărată.

Bărbății noștri de încredere la comisie au fost: Nic. Nyilvan, Dr. Aurel Nyilvan, Dr. Simion Butean, Dr. Teofil Dragoș, Dr. Aurel Nișlor, Ion Scribu, protopop gr. cat.

Alegerea s'a început la 9 ore. La orele 11 aveam 50, contrarii 365, — la orele 2: noi 107, contrarii 845, și așa mai departe având contrarii un plus considerabil al voturilor tuturor muncitorilor din Capnic, siliți să voteze cu Man. La orele 7 seara aveam 575 de voturi, Man avea 1385. Pe lângă toată purtarea excelentă a satelor noastre și pe lângă toată lupta ideală a celor buni a noștri a trebuit să cădem cu o minoritate de 558 de voturi (Man 2025, Vaida 1467). La alegerea trecută a întrunit Vaida 1342 de voturi.

Ultimul votant al nostru a fost tatăl ce'ui omorât de jandarmii în Tulgheș.

Contrarii noștri se mirau de ce înstăim că voteze încă unul din noi, până când voturile lor aveau un plus atât de mare. Li-s'a răspuns din partea dlui Dr. Aurel Nyilvan:

— »Mai avem încă pe cineva — e tatăl celui omorât de jandarmii d voastră!«

Și bătrânul și a dat votul, pe când se făcea dimineață, pe când fiul său zăcea mort străpuns de baloneta jandarmerească în casa comunală.

Vre o câteva amănunte din decursul alegerii: Ioan Dumitru din Cămaș, de 46 de ani s'a apropiat de comisie și a strigat de 3 ori »Christos a înviat!« și a adăugat: »Să trăiască Man, că așa s'plătii, dar Vaida să mirulască (învingă)!«

Tarla Andrei din Căoaș a avut 2 voturi, 10 coroane a primit dela Salamon din Căoaș, 10 dela birău și totuși a votat cu noi.

Pintille Nic. din Văleni n'a votat cu noi de frică ca nevasta care este moașe, să nu și peardă postul. Și câte sute de cazuri de acestea se pot cita!

Mă uitam în fața celor vâriduși și le citeam mustrele de cuget în ochi. După ce votau alergau jos, în curtea primăriei și se aruncau în brațele rachiului și a jocului sălbatic.

Aici amintesc pe câțiva din trădătorii neamului nostru, ca lumen să și știe și să și răsplătească după merit.

Leméni Gyula preotul gr. cat. din Remetea a arătat o slăbiciune de inimă ticăloasă. De frica unei licențe de crășmă, și-a lăsat poporul fără păstor și n'a ținut la steagul nostru curat.

Butean Ion a Marișchil »vievure«, un renegeat, învățător de stat, în urma postului »onorific« de scribălu la comisie, a căutat să și arate romanitatea împoșcând pe românii adeverați.

Numai trebuie să vă comandați mobile din Budapesta pentru că dela Székely și Réti fabricanții de mobile în Marosvásárhely.

Se capătă garnitură întreagă din lemn masiv pentru aranjarea dormitoarelor și constă din: 2 dulapuri, 2 paturi, 2 dulapuri de noapte cu marmoră, 1 spălător cu marmoră și cu oglindă pentru suma de 360 coroane.

Tot aceeași cu toalete în 3 părți 400 coroane. Mare economie în spese de transport, pentru că întreaga garnitură se expediază franco conform tocmelii separate, în oricare parte a Ardealului. Lăprounț în dorință prezentăm în persoană bogata noastră colecție de mustre și servim cu prospecte și cu deseme. — Să fim atenți la firmă!

Ion Petrișor preot din Remiș, s'a purtat scandalos. E o rușine a clerului. O să mai fie vorba de el.

Dr. Aurel Tarța, fecior de învățator român, din Săcălășeni și-a uitat de neamul său. La înfrângerea partidului muncel a figurat ca notar.

Lista trădătorilor de neam se va completa cu timpul și va fi în curând sub ochii cetitorilor, ca să știm pe cine avem să-l stăm și pe cine să-l desprețuim din fundul sufletului nostru.

La 7 ore l-au adus pe Mán Lajos cu alai acasă. Avem un deputat guvernamental mai mult.

Bărbații noștri plângeau și-și acopereau fețele de rușine. Ne a cuprins o descurajare mare. A învins iarăși mincluna. Steagul nostru sfârțicat cade din nou în noroi.

Toată truda noastră cinstită și curată fost zadarnică. »Valahii« au fost buni din nou să fie duși la urmă ca vitele necuvântătoare.

Dar să nu creadă dușmanii neamului nostru, că o să îndure acest popor până în veci-vecilor. Să nu creadă că conștiința doarme. Aceasta a fost numa o înfrângere. Prin ce? Prin minciuna cea mai obraznică, prin pălmuirea adevărului. Să și întrebe conștiința ori-care cortes al lui Man și ori-care funcționar de stat din cercul Șomcuta-mare și dacă nu-i va spune conștiința, că românii, chiar și cei mai slabi de înger, cari și-au dat votul pentru Man, au ținut în fundul sufletului lor cu Valda, despre care s'au lăsat legende minunate, — atunci conștiința lor îi mințește.

Răspunsul l-au avut dușmanii a doua zi după a'egere. Valda căzuse. Cu toate acestea, când s'a văzut în întunerecul nopții luminile reflectoarelor unui automobil, care alerga spre Șomcuta-mare, — era părintele Dr. Vasile Lucaci, care pleca spre Sisești, — salele românești s'au grăbit, cu mic cu mare să salute pe Valda, căci credeau că trece Valda prin cerc și strigătul »Să trăiască Valda« s'a lăsat cu o putere miraculoasă din gură în gură. L-au strigat și al noștri, dar și gurile vândute ale românilor noștri, cari n'au știut ce vând pentru banii spurcați.

Loviturile nedrepte îndărjesc o inimă nobilă și mai mult. Așa ne vom îndărji și noi. Nu va fi putere tuncască care să ne țină încetușă. Martori să ne fie toți, prieteni și dușmani, că nu vom desera ci vom lupta, căci lupta noastră e mare, e dreapță, e sfântă!

Scrisoare din Roma.

— Dela corespondentul nostru. —

Cutremurul de ieri. — Cinci spre zece localități rulate. — Peste cincizeci de morți. — Numeroși răniți. — Spaima populației. — Regele și Regina la fața locului. — Papa și cutremurul. — Ajutoarele.

Roma, 7 Iunie.

Azi la prânz, Roma a fost sguduită de trista veste a cutremurului de pământ, care a băntuit pe o mare întindere o provincie din Italia de sud. Dureroasa impresie a distrugerii Messinei și Reggio nu s'a șters încă din sufletele populației, astfel că, azi la prânz, când vânzătorii edițiilor speciale ale gazetelor umpleau stradele cu strigătele lor, lumea înfiorată de trista veste, le smulgea din mâni zierele și îngrozită citea cele dintâi știri.

După semnalările sismografice ale diferitelor stațiuni metereologice, centrul acestui cutremur este o linie dreaptă care unește muntele Vulture (un vulcan stins) cu vulcanul Vesuviu, de lângă Neapol și ridicându-se ca un evantai în sus și în jos de această linie, coprinzând 6 districte.

În puterea nopții, la orele 3 și 3 minute, trei sguduituri puternice, separate de foarte scurte intervale, toate trei de o durată de 19 secunde, au surprins în somn pe locuitorii acestei zone.

Un orașel Calitri a fost dărâmat cu desăvârșire: populația îngrozită a fugit nebună pe câmp, în costumele în care se găsea, abandonând totul. Primele ajutoare, sosite în cea mai mare grabă dela Neapol, dela Caserta și din localitățile vecine, au putut scoate de supt dărâmături 28 de morți și peste 80 de răniți.

Orașelul Avellino, a fost foarte tare sguduit de cutremur, și dacă nu s'a dărâmat tot grație construcțiunii lui pe o stâncă; totuși au căzut case,

bolți de biserică, etc. Până acum numărul morților este de 10, iar al răniților de vr'o 40, însă poate că supt dărâmături să se mai găsească alții.

Orașelul Vallata a dat o singură victimă și mai mulți răniți.

Orașelul Santa Fele a fost dărâmat în mare parte; au perit 9 persoane și cinci băieți, iar răniții ar fi în număr de vr'o 30.

Și tot astfel, trista statistică ce urmează ca mai sus, localități ca San Soss'o, Castel Barorina, Sant'Andrea di Conza etc., au fost rulate, câte un mort ici, altul dincolo, măresc numărul victimelor ce se cunosc până acum și care în total este de cincizeci de morți și peste două sute de răniți.

Populația tuturor acestor provincii și localități, a petrecut o noapte de teroare, cum rar se întâmplă în viața indivizilor, trenuri pline de lume transportă pe locuitorii îngrozii, departe de localitățile băntuite de cutremur.

La Neapol, s'a simțit cutremurul destul de tare, iar populația din partea de sus a orașului, a fugit din case, abandonând orașul.

În cea'altă parte a Italiei, la Taranto, panica între locuitorii a fost tot așa de mare, ca la Neapol.

În orașele din jurul Vesuviului cutremurul a aruncat oroarea între lumea ce dormea liniștită și care a alergat nebună de spaimă spre mare, neștiind dacă în urma lor, casele și toate edificiile nu s'au prăbușit. Din ferire, în afară de numărul morților din localitățile ce vă scriem mai sus, în celelalte orașe nu s'a verificat nici unul, astfel că populația nu s'a ales decât cu spaima.

Regele și Regina Italiei, au plecat ieri la 1 după prânz, cu un tren special la fața dezastrului, și telegramele ce sosesc neîncetat de acolo spun că populația primește cu urale și cu binecuvântări prechea regală, care cu atâta grabă s'a prezentat la locul sinistrului, mângâind cu prezența sa pe cel nenorocit.

Guvernul a luat grabnice măsuri: a trimis armată, doctori, doctorii, haine, provizii.

Papa a fost încunostiințat de tristă veste la orele 8 de dimineață de către secretarii săi particulari, și a dat ordin să se telegrafieze imediat în numele său episcopilor, cerând detalii și trimițând ajutoare. Papa a rămas foarte impresionat de această tristă veste și ieri s'a rugat mult timp în capela sa particulară.

Nici a suta parte, dezastrul de ieri noapte nu se poate compara cu cel de acum un an la Messina și la Reggio, dar cum amintirea dure roasă a acelei mari distrugerii nu s'a stins încă, lumea este foarte impresionată în Italia, iar ajutoarele au început să vie din toate părțile.

Se anunță de pe acum un proiect de lege pentru ajutoarea celor loviți de soartă, se anunță pornirea la fața locului a Crucii Roșii și a studenților; se vor face colecte, se vor da Kermette de beneficiență, ca să mângâie pe nenorocii locuitorii ai celor mai frumoase provincii italiene, așa de tare încercați de soartă.

I. Th. Alian.

INFORMAȚIUNI.

A R A D, 14 Iunie 1910.

— Sfârșitul grevei. Cu ziua de azi greva tipografilor din Arad s'a sfârșit, ajungându-se la înțelegere între patroni și culegători. Incepând cu ziua de mâine, »Tribuna« va apărea din nou cum apăruse înainte de grevă.

Ținem să exprimăm în acelaș timp mulțumirile noastre călduroase numeroșilor noștri cititori și prieteni cari ni-au dat în repețite rânduri dovezi despre simpatia lor.

— Părintele Dimitrie Bogoevici la închisoare. Încărunțitul luptător naționalist, părintele Dimitrie Bogoevici din Bănia, va intra la 15 Iunie în temnița din Seghedin, unde își va face pedeapsa de 6 zile pentru un discurs »agitaric«.

— Aeroplanul lui Vlaicu. Din București ni-se scrie: Construcția aeroplanului d-lui Ingner Aurel Vlaicu este complet terminată.

Motorul »Gnom« de 50 cai putere Paris de o săptămână și a fost adaptat aparatului, care după mălurirea și curățarea cari l-au văzut și examinat la Arșel se prezintă în excelente condițiuni de tate și soliditate.

Opinia tuturor oamenilor tehnici este că planul Vlaicu va zbura cu certitudine care întrunește absolut toate condițiile de știința modernă a aviației, precum și p'uti în aler.

Ingnerul Vlaicu toată săptămâna a pus unui minuțios examen puterii »Gnom«, punându-l zilnic în mișcare, da sama de modul cum se comportă aparatului.

Concluziile, la cari a ajuns aviațistul fiind pe deplin satisfăcătoare, puterile po'mâne, Luni, aeroplanul va fi transportat în hangarul aerostatic de la Cotrocenilor, unde Ingnerul Vlaicu experiențele de zbor.

Pentru acest scop ministerul de război a pus la dispoziție întreaga companie de la Cotroceni.

După primele experiențe favorabile toți membrii guvernului se vor prezenta în câmpul Cotrocenilor, spre a vizita aeroplanul Vlaicu, a cărui reușită este de toată lumea cu o vădită simpatie națională.

— Curia și procesele »Gazetelor«. Procesul dlui Sever Dan, care cum s'a putat în un articol procurorilor și juriștilor goneau presa naționalităților, Curia a fost trimisă la curtea cu juri din M. Oșorhei. Dan a fost osândit la 4 luni temniță. Curia a schimbat pedeapsa în 500 coroane.

În un alt proces al »Gazetelor Transilvaniei« adus verdict de achitare. D. Augustin Folea solvent de teologie, arătase în un articol stivna naționalităților. Acuzat cu agitație cu juri din M. Oșorhei l-a osândit la 2 ani de stat. Acum curia l-a achitat, pe d. Folea în articolul său a criticat politica de naționalitate a guvernului, dar asta n'a săvârșit agitație.

»Gz. Tr.« crede, că aceste sentințe ale Curiei vor avea o înruire binefăcătoare atitudinii viitoare a Curților cu jurați de »agitație«.

— Procesul miniștrilor danezi. Tribunalul din Copenhaga de câteva zile desbate procesul pornit împotriva alor miniștri Berg și Christensen, acuzați că vorziaz dilapidările urtașe ale fostului ministru justiției Alberti.

Procesul se va termina abia câtra sfârșitul săptămânii.

— Demisia guvernului sârbesc. Din Budapesta se anunță, că ministrul-președinte Paski a zintat regelui demisia întregului cabinet. Demisia e opoziția ce s'a manifestat din partea deputaților guvernamentali, împotriva articole ale reformei electorale ce se discută în scupcină.

Regele n'a hotărât până acum în chestia demisiei guvernului.

— Pro noție. Din Budapesta ni se scrie: Sâmbătă, la 11 l. c., a fost promovat doctor în științele juridice la universitatea din Budapesta tânărul Alexandru Dragomir din Cluj. Feli. itările noastre.

— Necrolog. Dr. Ambrosiu Boithor, cercual în Ardihat, a repauzat în vârstă de 68 de ani la 10 Iunie n. În mormântarea lui a avut loc la 12 Iunie n.

Odihniască în pace!

— Catastrofă de tren. Sânt abea zile dela nenorocirea întâmplată la denărușul accelerat în gara Blajului și o altă catastrofă nouă ni-se comunică că s'a întâmplat între Cluj Orade. Trenul de marș care plecase din Cluj s'a ciocnit de un tren cinal sproape de comuna Bucia. Trenul

prăncărat, mai ales cu vite, cari se transportă pentru piețele din Budapesta și Viena. Patru ani au fost omorâți și alții șase s'au ales în răni. Dintre vagoanele t enului 15 au fost scute în praf, zdrobind supt dărâmturi o mare mare dintre boii de transport.

De la școlile medii gr.-or. române Brașov. a) Examenul oral de maturitate la Brașov se va ține în zilele de 8/21—12/25 în sala festivă a școlii. b) Examenul public (particulare) se vor ține în zilele de 14—18 v. c) Examenul public de gimnastică se va ține în curtea de gimn. (Intrarea din strada băilor de v. d) Incheierea în ziua următoare. e) Examenul public de încheiere se vor ține: Sâmbătă în 25 și 26 iunie v. după următorul program: I. La gimnaziu, Vineri 26 iunie v. II. La școala reală, Sâmbătă în 27 iunie v. e) Incheierea solemnă a anului școlar se va face Duminică în 27 iunie v. în sala festivă la orele 20 și jumătate. După aceea se vor fi asistați în corpore la serviciu divin în biserica Sf. Nicolae din Scheiu. După încheierea festivă a anului școlar se vor distribui încolari, testimoniile și anuarul școlii.

Aviz medicilor români. Pretura din Ag. (Szentgöta) a publicat concurs pentru pod medic cercuit în cercul Meződorului (Szentgöta, cercul Târnava mare). La acest concurs se optă comună cu populațiune în majoritate română. Termenul de concurs expiră în 30 iunie st. n. Interesii săni de a se ajusta conform dispozițiilor cuprinse în articolul de lege 48, din 1908. Interesul pe lângă cunoașterea limbii materne are de a dovedi și cunoașterea limbii române și germane.

Redactor responsabil: Iuliu Glurgiu.
Presa: Institut tipografic, Nichin și cons.

Anunț

cancelaria subscrișului află imediată

2 tineri, deplin vârșaji

plăcerile notariale. Condițiuni foarte favorabile, reflectanților le voiu comunica ușor în scris.

(u. p. Zalatna.)

Traian Radu
notar cercual.

Vin de deal

300 Hl. vin nou, 50 Hl. vechi. Vând și 50 litre în sus, nou à 32 cor. Hl., vechi 45 cor Hl.

Aurelia Dr, Petran
Arad, str. Lázár Vilmos 4.

Credit pe ipotecă, pe cambli și pentru oficianți mijlocește

Herzog Sándor

ARAD,

str. Weitzer János 15.

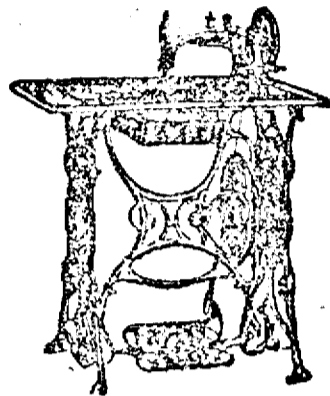
Telefon nr. 376.

Anunț

Se caută un învățător pensionat cu scrișoare bună, care știe românește și ungurește, pentru un post de scriitor într'o cancelarie. Cel cântăreș și cu cunoștință la studii va fi preferit. Adresa la »Tribuna».

**STAMM EDE succesor
RESCH FERENCZ,**

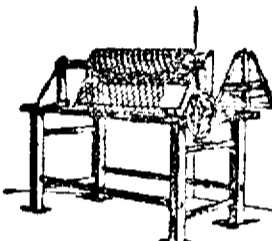
atelier de mașini de cusut și biciclete în TEMESVAR, strada Merczi 4.

Are magazin de mașini de cusut PFAFF de toată mărimea și cu prețurile moderate. Mare asortiment de Goarne. Prețurile se pot solv. și în rate.

Gramofoane și Patefoane veritabile, precum și de cele fără diaphazon. Telefon nr. 459. — Preț-curent gratuit. —

Cele mai excelente instrumente pentru săparea de

fântâni arteziene

le pregătește și expediază

VÁRADY LAJOS

fabrică de instrumente

H.-M.-Vásárhely, VI., Ferencz-utca.

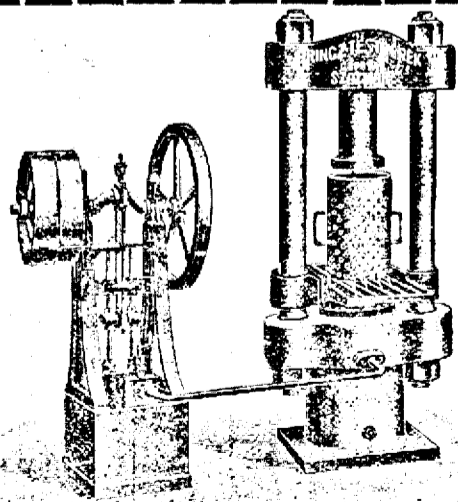
Nu trebuiesc anteprenori; domeniile, comunele, singuraticii: singuri pot face săparea cu instrumentele mele.

— Primlucrător mijlocesc. —

Recomand și mașini pentru împietitul de sirmă.

Catalog de prețuri trimiț gratis și franco.

— Premiat la 6 expoziții. —

Atelierul de mașini și pentru clădit mori

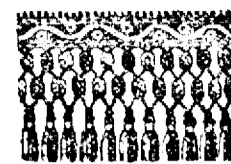
PRINCZ TESTVÉREK

din SZATMÁR.

Pregăteșe petrine și orice mașini pentru stors olei, măoate cu apă mașini de desghlocat, sfărmat și prese, pe lângă asta cele mai exacte transmisiuni cu tractație circumpeșială.

Instalăm mori pe tain, ori cu cilindre.

NAGYIVÁN ANTAL găitânar
SEGHEDIN—SZEGED, Zrínyi-utca 2.

Am onoarea să aduc la cunoștință p. t. public că mi-am asortat atelierul conform cerinșor moderne și sunt în plăcuta poziție ca să pot susține concurența cu ori-ce fabrică din capitală, în deosebi

atrag atențiunea asupra:

Împietiturilor, ciucurilor și decorațiilor pentru mobile și prapori, de asemenea ori-ce ciucuri, decorații, masturi și găitane pentru uniforme de gală în cea mai splendidă execuție. —

Vânzătorilor li se dă rabat. Informațiuni prin scrisori la cerere se dau îndată. Comandele din provincie se execută repede și pr.

Lucza József

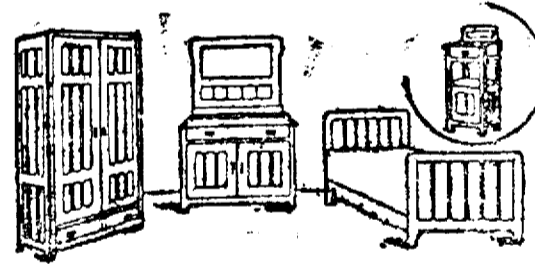
atelier chimic pentru curățitul hainelor în Szeghedin (Szeged) Laudon-u. Nr. 9.

PRIMEȘTE:

vopsirea și curățirea hainelor bărbătești, femeiești, de copii și preoști, postav de mobile, haine de doliu mai departe primesc curățirea penelor de pat, cu mașina prin ce își redobândesc culoarea albă și uscățimea originală și vor fi scutite de praf. Comandele din prov. se efectueșe imediat și pr.

PÁLSÁNDOR

timplar pentru edificii și mobile Nagyvárad, Uri-utca 49 (Harmos).

Pregăteșe ori-ce lucrări din acest ram atât noi cât și reparaturi; lucrări pentru clădiri, aranjamente complete pentru școlii, biserică, locuințe, biurouri etc. din material bun și uscat după model sau din combinație proprie. și Prețuri convenabile, serviciu coulant se garant.

Asudarea mânilor!
Asudarea picioarelor!
Asudarea subțioarelor!

Încetează în decurs de o oră dacă folosim:

„SUDORAN”-ul

a lui MOLNÁR.

Copiile epistolelor de recunoștință sunt autenticate de notarul public.

Stim. dl. farmacist! Medicamentul »SUDORAN» comandat de la Dta. vă mărturisesc, e bun și mi-a folosit. Primiți mulțămitele mele. Cu stimă. Cont. S. P.

On. d. Molnár János, farmacie la »Duhul sfânt» Szombathely. Nu pot întrelăsa că să nu vă fie cunoscut, că medicamentul d-tale »SUDORAN» contra asudării picioarelor și subțiorilor are efect surprinzător și e nevătămător și cu conștiința liniștită îl recomand oricui. Cu stimă Sz. M. căp. inetr., R.

St. Dle! Din »SUDORAN», leac contra asudării picioarelor, mânelor și subsuori am procurat încă pentru 3 persoane, și întrebându-i despre rezultat, l-au lădat foarte. Cu stimă A. S. învățator, Gy.

St. Dle apothecar Molnár! Răspunzând la cartea d-tale, am cea mai mare recunoștință pentru »SUDORANUL» d-tale. Pentru că și eu am suferit în mare măsură de asudarea picioarelor și după două massage mi-a trecut de tot. Am mântuit și alții mulți cu produsul d-tale și te rog să-mi mai trimiți 2 sticlețe — și acestea pentru alții. Am rămas cu stimă.

Q. K. ospătar S.

St. Dle apothecar! Am primit »SUDORANUL» comandat; contra asudării de picioare, mâni și subsuori. Credemă; că cine-l folosește după rețeta prescrisă, îl află de neprețuit. Cu stimă F. E. coafăr, F.

Așa zisul »SUDORANUL» contra asudării de picioare, mâni subsuori, pregătit de d-voastră, are un efect atât de excelent și sigur, că eu cea mai bună conștiință îl pot recomanda nu numai celor din patrie ci și străinătății, întrucât »SUDORANUL» întrece mult toate fabricatele străine, de cari m'am folosit până acum. Iți datorez mulțămită, că m'am scăpat de boala neplăcută, Salut R. A. învățator A.

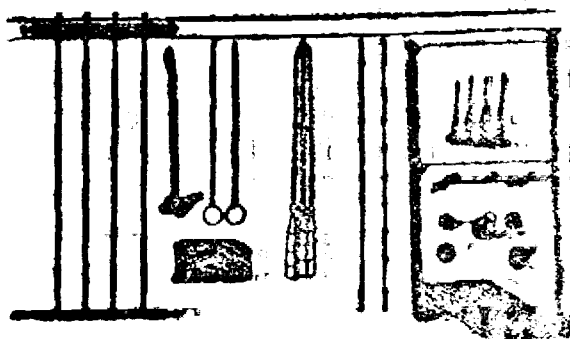
Se poate comanda la pregătitorul:

Molnár János, apothecar în Szombathely.

Prețul unul flacon 1 cor. 30 fl.

dacă se trimite suma înainte, porto-franco.

Numai »SUDORAN» prov. cu marcă să se primească

LOPOS GYULA

— fabricant de accesorii de gimnastică în —

Budapesta, III., Zsigmond-u. Nr. 114 (în edifiu gimnaziului)

Distins cu recunoștința prin ministerul de culte și instrucție publică sub Nrul 109.541/904 accesorii de gimnastică expuse la ziua adunării generale învățătorescilor. În expoziția teritorială din 1907 la Cincibiserici distins cu medalia de

fabricant de aparate de gimnastică și precu

La cerere trimite prospecte de preza

În atenția onoratului public!

Am onoarea a aduce la cunoștința onoratului public, că eu la 1 Aprilie 1910 am deschis un magazin de biciclete și mașini de cusut și un atelier de reparaturi, în Str. Forray 20 (casa Guttm).

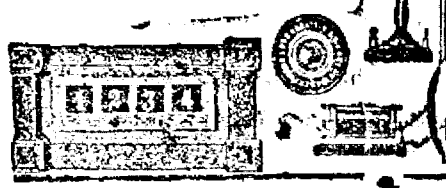
Aducând aceasta la cunoștința onor. public remarc că în urma cunoștințelor mele sunt în plăcuta situație ca orice lucrări din ramul acesta să le execut spre deplina mulțumire și pe lângă prețurile cele mai convenabile. Șehimburi și reparaturi se efectuează ieftin și conștiințios. Recomandându-mă atenției și bunăvoinței publicului, asigur că nizuința de frunte îmi va fi să-mi servesc clientela culant, făcându-mă astfel vrednic de încrederea ei.

KAPPNER MOR,

electrotehnic

Arad, Str. Forray (Casa Guttmann).

Se instalează sonerii și telefoane pe lângă garanție.

Fond. în a. 1860.

NÁDER J.

măiestru

ARAD, palatul minoritar.

Ține în magazin cele mai excelente cuțite de buzunar cu tăiș englez și Solingen, cuțite de bucătărie din oțelul cel mai bun ș. a. cuțite pentru curățitul legumelor, pentru tăiatul prăjilurilor, pentru carne, șuncă, salamă și cuțite pentru caș. Cuțite pentru măcelari și cârnăfari, de junghiat și pentru curățitul intestinelor.

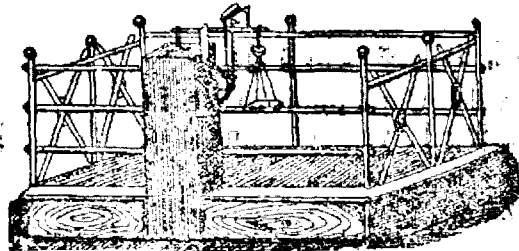
Pentru barbieri și frizeri: mașini de tuns, briciuri foarte fine, ascuțite, pre um și articlii mănușilor. — Recvizite de masă din Alpaca și pector, de prima calitate. — Ori-ce reparări de bransa aceasta precum și ascuțire, le execut în atelierul meu, instalat cu electricitate, pe lângă prețurile cele mai moderate.

Prima fabrică de cumpene și greutăți din Brașov.

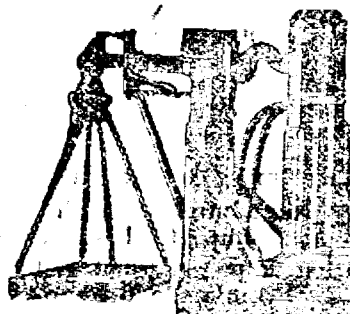
PAUL WIDMANN

Brașov-Brassó,

Korház-u. 62.

Recomandă tot-felul de: cumpene și cântare, balanse-zecimale, centimale și cumpene-pod, precum și greutăți cu prețurile cele mai moderate. — Serviciu conștiințios.

Se primesc reparări și autenticări din nou.

Prima fabrică de calapoade și calupe

(Első kolozsvári kaptafá és sámfagyár)

Cluj-Kolozsvár, Kis Szamos-u. Nr. 5.

Recomandă calapoade și calupe foarte bune, pregătite din lemn excelent uscat, pe care se pune un pond deosebit.

Comandele din provincie se execută pe lângă rambursă prompt și cu prețurile cele mai ieftine. Serviciu excelent.

— Atelierul de fotografiat a lui —

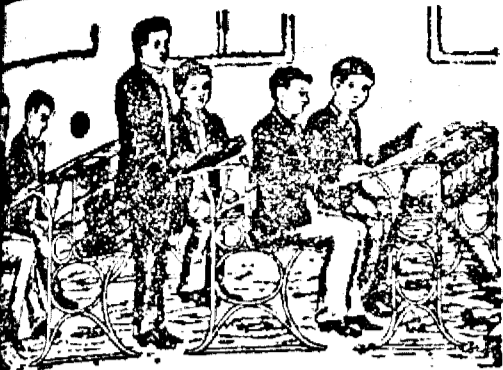
Csizhegyi Sándor

Cluj-Kolozsvár, Piața Mátyás király-tér Nr. 26

(Lângă farmacia lui Hintz).

Aici se fac și se măresc cele mai frumoase fotografii, deasemenea acvarele, picturi în olei, specialități pe pânze ori mătase cari prin spalare nu se strică. La firmă fiți cu băgare de seamă n'o confundați, Cluj-Kolozsvár, piața Mátyás király-tér-26, lângă farmacia lui Hintz.

Referindu-vă la »Tribuna» veți avea favor în prețul

Cele mai moderne
mobile de fier și aramă
 și cele mai practice
**bănci higie-
 nice de școală**
 și moblarea lo-
 cuințelor, hotelo-
 rilor, spitalelor și
 cele mai bune ma-
 șini de construcție se life-
 reză numai de către firma

Bennhardt Rezső utóda

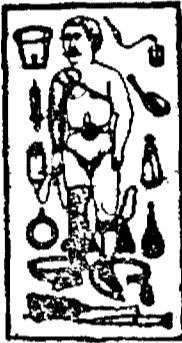
Brassó, str. Fekete nr. 33.

Școlă și cancelaria și fabrica montată cu cele mai noi mașinării. —

OMBOR SANDOR ortoped și fabricant de
 Instrumente medicale.

Am onoarea aduce la cunoștința on. domni medici, că am
 deschis în Oradea mare—Nagyvárad Url utcza nr. 26,
 un atelier pentru Instrumente medicale,

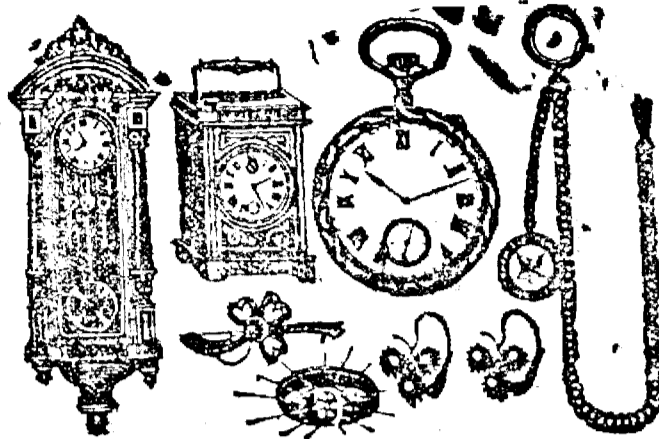
conform cerințelor mo-
 derne de azi, unde se
 folosesc tot-felul de
 Instrumente specialiste
 și mașini de brânza
 de aur și primese și
 de argint, — ascuțirea,
 și nichelarea
 și aurarea. — Pregătesc
 și cel mai nou sis-
 teme de aranjamente de
 mese pentru

operație și pentru exa-
 minare, du'apuri pentru
 Instrumente speciale și
 de legat, precum și
 membre artificiale ma-
 șini orthopede pentru
 umblat și pentru înd-
 dreptarea corpului, etc.
 corsete artificiale ș. a.
 Comandele din provin-
 cie se execută prompt
 și conștiințios. —

IOSIF SCHULLER, optic și orologier

SIGHIȘOARA (Segeșvár) Bayergasse 20.

Cea mai ieftină
 sursă de cumpărare
 a totfelului de oro-
 loage de buzunar
 și de părete și oro-
 loage deșteptă-
 toare, precum și
 articlii optici.

Prăvăliile de o-
 biecte de aur și ar-
 gint signate officio.

Inele de logod
 nă după măsură.

Toate lucrările
 de brânza aceasta
 se execută cu spe-
 cialitate, garanță și
 cu prețuri ieftine.

ROTH JÓZSEF

măestru de sculptură în piatră,
 — Segesvár, Seilergasse —

Recomand on. p. t. public depozitul meu bogat și
 bine asortat de

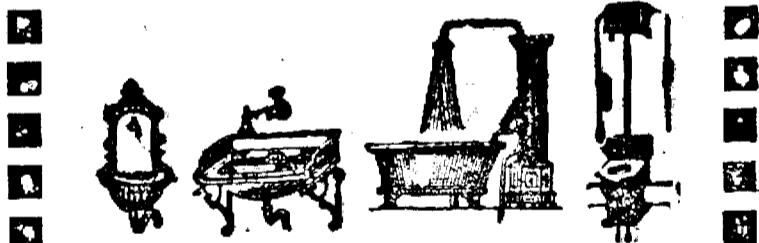
Monumente de morminte,
 din diferite marmoră granit, syenit,
 labrador și peatră tare de arină, etc.
 cu prețurile cele mai moderate.

Mai departe mă recomand pentru executarea a tot
 felului de lucruri de zidărie, ce cad în brânza mea.
 Schițe și prelinare de spese stau fr. la dispoziție.

BERNACSIK JOZSEF caldărar și specia-
 list pentru apaducte

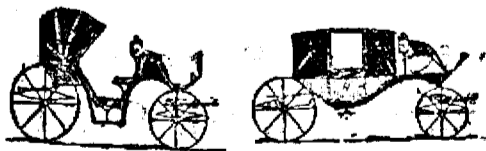
Oradea mare - Nagyvárad, Kertu. 7.

Primește orice lucrări și reparaturi din acest ram, atât hărăgărie cât
 și apaducte. Recomandă atenții publicului și arhitecților, noua sa
 invenție brevetată și scutită contra înghețului, pentru spălarea latrinelor;
 invenția superioară celor asemănătoare, cari se află în circulație, pentru
 mecanismul ușor și aplicabil ori-unde. Am fost aplicat 10 ani ca
 primul monter la apaductul orașenească din Oradea mare.

Zinti János Meșter de pic-
 tură în aur și argint
 Buda-pesti-ly. D. G. I. utca 79.

Ami au îndrăznit să strage aten-
 ținea on. publicului asupra aten-
 ționii mele de pictură în aur și argint.
 Ca specialist fac în atelierul
 pictură de lux pe sticlă pentru
 ferestre și sufragii.
 Mai departe pământ de aur și argint,
 vuri pe sticlă și rame de aramă, pre-
 cum și alte obiecte în brânza aceasta.

Urmasul lui P. SORS

FRANZ AGNICSEK

Temesvár-Fabric, Dreikönig-G. 30—32.

Își recomandă atelierul său pentru ori-ce fel de

trăsuri și curelărie

la lângă prețurile cele mai ieftine. Ori-ce reparaturi la
 trăsuri noi și vechi se efectuează repede și prompt.

Primul Institut sudungar de auritură artistică
 a lui **E. I. SPANG**

sculptor și auritor

TEMESVÁR - Erzsébetváros
 strada Templom Nr. 5.

Premiat cu diploma de onoare și cu medalia
 de aur în București, și cu alte medalii de ar-
 gint la diferite expozițiuni.

Face cu prețuri moderate:

**— iconostasuri, altare —
 amvoane, jertfelnicuri, —**

primește renovarea și aurirea iconostaselor
 vechi, altarelor, a jertfelnicilor și a am-
 voanelor, precum și a tot felului de lucrări în
 — brânza aceasta. —

In atenția onoratelor dame!
 In salonul de modă pentru
pălării speciale de dame,
 deschis în Sibiu, Reisper-gasse Nr. 7-9,
 al d-nei **Johanna Jekeli,**
 se găsesc în bogat asortiment cele mai noi modele
 de Paris, atât gata cât și forme numai. Intrarea e
 liberă și neobligătoare, prețurile cele mai moderate.
 Se primesc totfelul de reparaturi și transformări;
 pălării de doliu se fac gata în 24 ore.
 Se află în depozit tot felul de reticole, genți
 pentru dame, moderne și prima calitate.

SENZAȚIE!

Marele magazin de modă

aranjat după modelul orașelor mondiale
 a lui

Püspöky Miklós

Kolozsvár, Mátyás király-tér 20.
 (In propria casă, edificată pentru acest scop).

== Secții deosebite. ==

Modă bărbătească | Modă pentru copii

Modă pentru femei | Trusouri.

Rufărie, Pânze, Albituri.

Pentru atelierul meu de împletit ciorapi, primesc orice comande.

Primul atelier ardelen aranjat cu putere electrică
 pietrelor și fabrică de pietrii monumentale

GERSTENBREIN TAMÁS és TÁRSÁ

Atelierul central al fabricii: **Kolozsvár,**
 Magazin de pietrii monumentale, fabricate
 proprii din: marmură, labrador, granit,
 sienit etc. Kolozsvár, Ferencz József út 28.
 Cămară Centrală:
Nagyszeben, Fleischer-gasse 17.
 Filiale: Déva, Nagyvárad.

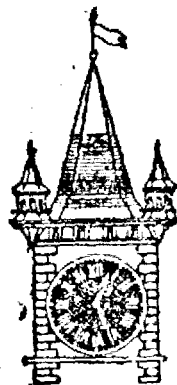

Fondată în 1885.

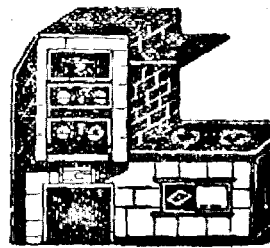
Fondată în

Peterka Lajos

fabrică de cloșornice de turn, ang. cu contract de capital
 Budapesta IV., str. Bátya nr. 11
 — Právălia: V., strada Văcal nr. 51

Face pe lângă prețuri moderate
 garanție de mai mulți ani cloșornice
 de turn, școli, castele și cazare
 primește de asemenea și reparare
 Fiind chemat mă duc ori unde
 persoană, prospect face gratuit și
 porto-franco ori cui.

Zorger Gyö

lăcătar artistic și pentru
 Nagyvárad, Körös-utca

Pregătește orice lucrări din acest ram, cât și reparare
 scări, coridoare, cerdacuri, grillage,
 căminuri, porți, ferărie pentru portale
 și clădiri, de asemenea repararea și
 prefacerea caselor vertheimiane etc.
 aranjament pentru - rle de met-l ar
 măcelării și cășapii, mente pentru
 basreliefuri, strungă- in execuție spec
 Desemnuri și prospecte se trimit grat

LIMONATA KRISTÁLY

se poate purta în buzunar,
 e cea mai lefină și cea mai bună limonată.

Limonată contractată în praf. Se poate foarte con
 purta în buzunar. O porție 6 fileri. O cutie per
 turiști cu 12 porții 80 fileri. - Face bune servicii
 excursii la sporturi și militari la exerciții. Se găsește
 orice prăvălie de delicatose și coloniale. Discompu
 orice apă dă o limonată ireproșabilă. — O pregăt
 — — — fabrica de limonată Kristály a lui —

KERTÉSZ ERNŐ

farmacist în SZABADKA, 103 Tr.